

Lumea basmului

(Activitate extrașcolară)

Prof. gr. I ENACHE ANA-MARIA,

Școala Gimnazială Nr.1, Bolintin-Vale, Giurgiu

Lumea basmului ne-a fascinat pe toți în copilărie; este refugiul în care totul e posibil, real sau imaginar, locul în care valorile morale sunt stabilite și neapărat respectate deoarece încălcarea normei atrage după sine și pedeapsa, iar binele iese mereu triumfător.

Activitatea extrașcolară *Pe urmele lui Făt-Frumos* este destinată elevilor clasei a V-a și are în vedere captarea interesului pentru lectură, dar și dezvoltarea capacității de exprimare scrisă și orală. Pasiunea pentru lectură a elevilor trebuie cultivată încă din primii ani de școală, iar obișnuirea lor cu textele literare mai ample trebuie făcută progresiv, în conformitate cu cerințele adecvate vârstei. Lectura basmelor contribuie la dezvoltarea proceselor psihice ale elevilor. Astfel, fantasticul din basme este o bună cale de a stârni imaginația copiilor. În special basmele sunt foarte bogate în imagini, figuri de stil, care trezesc elevilor reprezentări multiple, bogate în detalii. Făt-Frumos, erou legendar, este redat peste tot ca un exponent al poporului. El este iubit de copii datorită faptelor lui vitejești, bunătății lui, curajului care merge până la nesocotirea morții. Făt-Frumos întâmpină greutăți în cale, el le învinge datorită unei voințe dârze de a face ceea ce-i impune sentimentul datoriei. Acest sentiment este calitatea cea mai de preț a eroului pozitiv al basmelor și poveștilor, cel mai puternic motiv care mobilizează voința pentru învingerea greutăților de orice fel.

Universul basmului oferă perspective largi imaginației și stimulează creativitatea. Activitatea propusă le oferă elevilor posibilitatea de liberă exprimare, șansa de a lucra în echipă, fiind și un exercițiu bun în recunoașterea trăsăturilor fizice și morale ale personajelor din basm, lucru care îi va ajuta mai târziu la realizarea compunerilor de caracterizare a unor personaje literare. Pe de altă parte, în basme am văzut că sunt întâlnite și personaje negative. Copiii vor analiza însușirile acestora în același mod. În plus, profesorul îi va ajuta să aibă o atitudine critică față de ele, să explice de ce nu e justă comportarea unui personaj sau a altuia.

Implicat într-o astfel de activitate, elevul va reuși mai ușor să-și depășească emoțiile și timiditatea, specifice la începutul unui nou ciclu de învățământ, să se manifeste spontan, să identifice trăsături comune ale personajelor principale, fiind acomodat astfel cu câteva noțiuni de teorie literară și chiar cu emiterea unor judecăți morale. Atragerea elevilor către lumea basmului, urmărirea traseului parcurs de personajul specific basmului popular românesc (Făt-Frumos), implicarea în atmosfera magică și recunoașterea unor trăsături comune contribuie la o mai bună înțelegere a textelor literare, oferindu-le elevilor posibilitatea de exprimare a ideilor legate de temele propuse, fiind totodată și un pas important în consolidarea pasiunii pentru literatură.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu trăsăturile de caracter. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual. Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire

independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv.

Conținuturi:

1. Lectura expresivă și explicativă a basmelor;
2. Sensul expresiilor populare;
3. Rezumatul/povestirea (timpul, locul acțiunii);
4. Trăsăturile specifice basmului popular;
5. Personaje (principale/secundare);
6. Făt-Frumos - eroul pozitiv prin excelență:
 - Cine este Făt-Frumos?
 - În ce împrejurări este înfățișat?
 - Aspectul fizic și vestimentar;
 - Faptele;
 - Experiența de viață;
 - Relația cu celelalte personaje (prieteni/dușmani);
 - Calități supranaturale.
7. Motivul drumului:
 - Inițierea;
 - Călătoria (harta) - tărâmul „nostru” (real)
 - tărâmul „celălalt” (al imaginației);
 - Sarcina eroului: restabilirea dreptății și a adevărului;
 - Piedicile - depășirea lor cu ajutorul calităților superioare și al prietenilor;
 - Înfrânarea dorințelor;
 - Probele: proba curajului, a istețimii etc.
 - Situațiile limită;
 - Lupta dintre bine și rău;
 - Răsplata (fata și jumătate din împărăție);
 - Deznodământul fericit.
8. Texte suport:
 - *Lupul cel năzdrăvan și Făt-Frumos*
 - *Făt-Frumos cel rătăcit*
 - *Balaurul cel cu șapte capete*
 - *Făt-Frumos cu păr de aur*
 - *Făt-Frumos cu carâta de sticlă*
 - *Voinicul cel cu cartea în mână născut*
 - *Broasca țestoasă cea fermecată*

Modalitățile de evaluare au fost concepute în strânsă legătură cu specificul activității, în acest sens am impus o deplasare de accent de la metodele tradiționale de evaluare la strategii care să ofere elevilor posibilitatea de a demonstra:

- ceea ce știu (ca ansamblu de cunoștințe);
- ceea ce pot să facă (utilizarea cunoștințelor ca instrumente de raportare critică la medii).

Evaluarea vizează:

- proiecte pe teme date;
- realizarea unor compuneri;

- portofoliu (compuneri, desene, hărți care refac traseul lui Făt-Frumos);
- participarea la dialog;